

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVI (40)

Štev. (No.) 46

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

26. novembra 1987

Izvojljenost komunizma ...in daj nam zdravo pamet...

V vsem stoletnem razvoju marksizma in komunizma je bilo opaziti, da ta ideologija ni bila zmožna roditi nobenega velikega misleca ali filozofa. Engels je nekaj skušal postaviti komunizem na materialistično podlago in je zato „postavil Hegla na nogo“, a ga je dejansko postavil na glavo. Uradna filozofija komunizma — dialektični materializem — je vzbudil le drugovrstne propagandiste.

Tudi Marx, ki je bil razglašen za prvovrstnega ekonomskega genija in misleca, je danes precej v kotu, nanj ne prisega več skoraj noben zahodnjaški socialist. Gotovo komunizmu manjka globokih mislecev — a zato ima dovolj brezobzirnih in krvavih diktatorjev: pomislimo le na Stalina, Mao Zedonga in tudi Tita.

Kaj pa med Slovenci? Edini komunistični napol mislec je bil Kardelj, ki pa danes velja za nekakšnega grešnega kozla; njegove ideje so bile prepisane (kot je dejal Pozderac) ali prevzete od angleških laburistov (npr. samoupravljanje) pa še te se danes majoje. Nova stvarnost tudi v Sloveniji ni bila zmožna roditi kaj več.

Sedaj, ko se podira ves idejni in gospodarski temelj komunističnega režima v Sloveniji, pa partija nujno potrebuje velikih mož, velikih zglede in vzorov, da bi navdušila ljudi. In ker jih sama nima, jih je prisiljena iskati drugje.

Ko je slovenska Cerkev pred meseci praznovala 70-letnico smrti Janeza Ev. Kreka, je doživela velikanški uspeh in vzbudila veliko navdušenje. O shodu na Sv. Joštu Delo ni poročalo, saj je bil dotodaj Krek zanje le klerikalni kapitalist, buržuj-

ski politik pa še mračnjaški duhovnik povrhu. A ko je partija uvidela, da je Krek vžgal v slovenskih množicah, se je odločila, da si ga „izposodi“.

Ko so proslavljali Kreka v škofje-loških hribih v Selcah, odkoder je doma, so se na praznovanje povabili najvišji slovenski partijski vrhovi: prišel je Franc Popit, predsednik predsedstva Slovenije, prišel Frlec, podpredsednik slovenske vlade, prišla prejšnji in sedanji kulturni minister Kmecl in Kavčič in še in še. Tam je govornik razglasil Kreka kot enega največjih Slovencev, postavil ga je ob bok Prešernu. Od tedaj v Delu pišejo na široko o Kreku, prinašajo članke in poročila o simpozijih, ki sta ju pripravila tako ljubljanska kot mariborska teološka fakulteta. Krek je čez noč postal slovenski velikan, njegove ideje in naše ideje o njem so postale tudi za komuniste (kolikor jih je še) moderne. V Delu je bilo v nekem takem članku zapisano, da bi Brumnova knjiga o Kreku Srce v sredini lahko izšla tudi doma...

Ko se v vsej nagoti kaže revščina komunističnih idej in misli, se oblastniki vračajo h katoliški Cerkvi, ki je ostala trdna in živa skupnost in je v sebi hranila spomin in ideje naših velikih mož. Mogote se ji skušajo vriniti in proglasiti njene heroje za svoje. A ne bo šlo. Ideje Kreka in drugih katoliških mislecev bodo gotovo prekvale tudi javnost in vsa družbo in do konca izvotile komunistično idejno praznino.

Na koncu spet zmaguje tudi v zankrat uradno komunistični Sloveniji idejna sila katoličanov in demokratov.

TDml.

Kriza v Jugoslaviji

Kot so poročale razne mednarodne agencije, je konec preteklega tedna v Jugoslaviji nastopilo novo obdobje — za katerega ne vemo, kam bo peljalo.

Najprej je prišlo sporočilo, da je zvezna vlada z Mikuličem na čelu začela reševati zavoženo gospodarstvo v velikim šokom. Najprej je devalvirala dinar za 25%, nato pa malo dvignila plače, še več pa vse trgovske predmete in usluge, potem pa zamrznila vse cene.

To je doma odjeknilo kakor poliv mrzle vode. In ker vlada in z njo partija nima več nobene avtoritete, ljudje tega niso mirno prenesli. Izbruhnile so stavke, nešteto stavk po vsej Jugoslaviji, predvsem v južnih krajih. Zahtevali so višje plače! Slovenci se tudi čutijo ogrožene v svojem ekonomskem delovanju, saj je za tovarne treba uvažati surovine, pa je dolar previsok in ni deviz. Tovarne so na tem, da ustavijo delo.

Vse to gospodarsko prenavljanje nima dosti uspeha, ker je pač partija na tleh, druge vodilne sile pa v državi ni. Celo admiral Mamula je zadnjič dejal, da je partija izgubila politično vodstveno silo, general Jovičič pa se je tudi podobno izrazil, da je „že dalj časa tega, kar Partija in nje vodstvo nista dali zadovoljivega odgovora na probleme“.

Pravijo, da je za rešitev potrebno centralistično vodstvo. In ker se bo evidentno Slovenija izrekla proti, se morda vojska pripravlja, da bo ona prevzela „jasno in trdno“ linijo v svojo roko, zatrla „nacionalizem“ in skušala v etastični obliki reševati državo, partijo in ekonomijo. Saj je znano, da je v vojski največ partijcev in največ stalinistov.

Verjetno je treba s tega stališča gledati tudi na nekatere pretekle dogodke. Poslano je bilo več tisoč posebno izvežanih policistov na Kosovo, „ker so bili nemiri“. Kot poročajo, nemirov ni bilo, a so bili ver-

jetno poslani zaradi možnih nemirov, ki so se jih bali zaradi nove politike. V Beogradu so v samem CK vrgli številko eno beograjske partije, Dragiša Pavlovića, ker da je bil prevelik nacionalist. V Beogradu so tudi zaprli srbskega časnikarja Brkića zaradi člankov v prepovedani številki Katedre, čeprav niso zagledali belega dne.

Vse vre. Kot kaže, se bo juha kmalu skuhalo. Hudi gospodarski ukrepi, zapori in posebni vojni oddelki; vlada nima avtoritete, partija še manj; na vse to pa daje vojska svoje kritične opombe; na žalost bo vse to verjetno kmalu zavrelo. In kaj bo potem?

Mogoče ne veste, da...

— da je Lidija Sentjunc dala svoj veto proti temu, da bi knjiga SLOVENSKI NARODNI PROGRAMI, ki jo je napisal dr. Janko Prunk in je izšla v založbi revije 2000, dobila nagrado Vstaje slovenskega naroda, a da njen veto ni obveljal...

— da se je začelo v aprilu tega leta na tisoče ljudi zgrinjati v vas Gruševo v območju Lvova v Ukrajini, kjer da se je Mati božja prikazala neki mladi kmetici...

— da je CIA ob štiridesetletnici ustanovitve te organizacije dala zaradi štednje natisniti knjigo „THE CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY: A PHOTOGRAPHIC HISTORY“ v Jugoslaviji...

— da v Sovjetski zvezi kadi že 40 odstotkov otrok med 15. in 16. letom in da je tam registriranih že več kot 4,5 milijona mladih alkoholikov...

MLADIKA (Trst), št. 8, 1987

Tiskovna konferenca, ki se je pred kratkim vršila v Ljubljani, je v Zapadni Evropi močno odjeknila in jo omenjajo v vseh časopisih. Tako je dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung objavil članek časnikarja Viktorja Meierja pod naslovom „Slovenija zahteva drugačni socializem“, v katerem poroča o izvajah Slovencev Kučana in Smoleta o možni nevarnosti libanizacije Jugoslavije ter zahteve Slovencev po gospodarskih in notranjepolitičnih spremembah v državi. Po njegovem mnenju so zadnji dogodki na Kosovem ter škandal ob Agrokomercu znak, da je Jugoslavija podobna nekakšni smodnišnici.

Sredi oktobra je tudi časopis „Tagess Anzeiger“, ki je neodvisni švicarski dnevnik — pod gornjim naslovom priobčil izčrpano poročilo o razmerah v Sloveniji. Pravi, da je to najbolj napredna republika v federativni Jugoslaviji in vprašuje, če bo „slovenski sindrom“ vodil k ureditvi razmer ali pa bo povzročil „libanizacijo Jugoslavije“ ter zaton Titove ideje o „bratstvu in enotnosti jugoslovanskih ljudstev“.

Podrobno poroča tudi o „političnem pikniku“ v okolici Ljubljane. Omenja, da je neki petdesetletnik zaklinal v mikrofon: „Po štiridesetih letih je to prva volilna kampanja. Naj živi Smole! Naj živi slovenska ljudska stranka!“ — in je žel močno odobravanje! Zelo vidna je bila tudi karikatura, ki je predstavljala povojni razvoj Jugoslavije: v začetku je bilo videti samo kup peska, iz katerega je nato zrastle zid v obliki srpa in kladiva. V njegovi sencu sta se poljubljala dva zaljubljenca. Toda zid je dobil razpoke in je razpadel. Ostalo ni nič drugega, kakor ponovno — samo kup peska.

Kjerkoli drugje v Jugoslaviji bi zaradi takšne risbe pozapri vse sodelujoče, a v Sloveniji je v zadnjem času še marsikaj drugega — po mnenju pisca omenjenega članka. Čeprav je bila propaganda dovoljena šele dva dni pred napovedanim piknikom in se je le-ta vršil okrog 15 km izven Ljubljane, je bil obisk po zaslugi Radio-Ljubljane zadovoljiv. Policija pa je imela pomisleke, da ne bi mogla zagotoviti varnosti... Prihiteli so tudi nekateri Hrvati, drugi pa so po ljubljanski radijski postaji pošiljali svoje priznanje, kot npr.: „Le tako naprej! Slovenci, potrebujemo vas!“

In kar je najbolj zanimivo; ljubljanski Naši razgledi so gornji članek v celoti prevedli in ponatisnili!

Dušaj Sinigoj je inozemskim časnikarjem izjavil, da predstavljajo Slovenci le 8% skupnega jugoslovanskega prebivalstva, pridelajo pa 18 do 20% brutoprodukta ter 20% vsega jugoslovanskega izvoza visoko kakovostnih produktov — toda kljub temu ji centralna vlada v Beogradu dodeli le nizek procent pridobitnih deviz. Na skupnem jugoslovanskem dolgu v inozemstvu sodeluje Slovenija s komaj 7% in inflacija v lastni republiki spada med najnižje v Evropi. Sinigoj nadalje pravi: „Primerjamo se z razvitimi

POLITIČNI VICI OD DOMA:

1. Zakaj so vsepovsod po Ljubljani napisali: „Prepovedano pljuvati na tla“!? Zato, ker je partija na tleh!

2. Zakaj je po Ljubljani dovoljeno hoditi samo še v copatah? Zato, da ja ne bi kdo Kardelja zbudil.

3. Zakaj je slovenska zastava bela, plava in rdeča?

Ker so tako simbolično zastopane vse „stranke“: „beli“, „plavi“ in „rdeči“.

državami, s katerimi Slovenci trgujemo, a ne moremo napredovati, kakor bi želeli, ker so naše strukture in je naša tehnologija zastarela... 40 let smo pošiljali naš denar v nerazvite republike — z edinim rezultatom, da smo tudi mi postali nerazviti...“

Pisec članka Meier omenja delavce, ki prihajajo iz južnih republik. Nekateri sicer vršijo dela, katerih Slovenci več ne prevzamejo. Mnogi pa prekupčujejo predmete, ki so v Sloveniji visokokvalitetni. Tu jih nakupijo, nato pa prodajajo po jugu. To delo in takšna mentaliteta pa sta tuji in kar najbolj zoprni Slovincem, tem „izobraženim, rasnim in s puritanskim delavnim zagonom prevzetim — jugoslovanskim Svicarjem.“

„Stoletja se je ta najmanjši in najbolj zapadni slovenski narod boril proti Romanom in Germanom — nadaljuje omenjeni časnikar — in ko je končno prostovoljno vstopil v sklop jugoslovanske države — doživlja danes največje razočaranje, ko mora prenašati zatiranje lastnega jezika — slovenščine. Slovenski intelektualci, ki so bili med 1918 in 1945 prežeti s panslavističnimi ideali, so sedaj odkrili, da prav za prav pripadajo k Srednji Evropi. Enako mislijo tudi mnogi severni Italijani, Avstrijci, Čehi, Poljaki in Madžari. Verjetno je to le vizija, katero pa spremljajo vsakodnevne težave in skrbi. Čeprav kriza v Sloveniji še ni tako vidna, kakor v južnih republikah, na cestah že ni več dosti avtomobilistov, ki bi hiteli nakupovat v Trst, Celovec ali Gradec. Še vedno pa so plače v Sloveniji štirikrat, celo petkrat višje od plač v Makedoniji ali v Črni gori.

Vse omejitve pa bi Slovenci radi prenašali, če bi jim to pomagalo, da bi lahko preuredili in ozdravili bolno gospodarstvo. „Vsaj del deviz mora pripadati tistemu, ki jih je pridelal, da z njim sam po svojih potrebah razpolaga“ — je dejal Dušan Šinigoj. „Tako pa otekajo milijoni

in milijoni — povsem nenadzorovano, v projekte, ki nikomur ne služijo. Najnovejša tehnologija se na jugu uniči, ter tam nimajo za to usposobljenih tehnikov. V Sloveniji pa mora visokoizobražena tehnična in gospodarska elita obupavati nad zastarelimi stroji...“

Kučan očita Beogradu, da ne zna uporabiti „razuma, ki je v državi na razpolago“. Mnogi Slovenci imajo namreč navado, da končajo molitev „Oče naš“ s prošnjo „...in daj nam zdravo pamet“ — piše Arthur Meier, ki nadaljuje, da Kučan trdi, da je jugoslovanski vzorec razvoja izčrpan, da je socialna varnost najširših plasti naroda ogrožena, da izginja produkcijska moč ter da je ugled Jugoslavije v svetu v nevarnosti. Rešitev iz krize naj bi bila možna le, če se bodo svetovnemu trgu brezpogojno prilagodili... „Nikakor ne moremo obdržati deficitnih podjetij le zato, da zagotovimo delo delovnemu sloju“ — nadaljuje Kučan: „Gospodarstvo je eno, drugo pa je reševanje socialnih vprašanj. Moramo se ločiti od miselnosti, da mora država zagotoviti vsakemu streho nad glavo in morda še celo plačati stroške kakšne kozmetične operacije v Švici... Zavreči moramo idejo, da je država preskrbovalni urad, ker so namreč pravila gospodarstva enaka za vse.“

Vzroke inflacije vidi Kučan predvsem v nezaupanju v politično vodstvo. Odklanja povezavo gospodarstva s partijo in meni, „da socializem ne more biti darilo partije lastnemu ljudstvu.“

Na političnem pikniku pred nekaj tedni je neki mladenič vprašal: „Koliko časa pa bo še Centralni komite zveze jugoslovanskih komunistov odločal v državi v vsem?“ Politik Izток Winkler pa mu je odgovoril: „Pri nas v Sloveniji se to že ne dogaja več in boriti se moramo, da se bo povsod spremenilo.“

D-ova.

Dr. Rudolph Susel

O razmerah v Sloveniji

II.

Ko sem govoril na letošnji Dragi, sem poudaril, da predstavljamo predvsem ameriški Slovenci veliko, čeprav še vedno precej neorganizirano potencialno koristno rezervo za slovenski narod v matični Sloveniji. Omenil sem namreč možnost, da lahko pride v doglednem času do velikih dogodkov v zvezi z Jugoslavijo in njenim samim nadaljnjim obstojem. Ni pretiravanje, menim, trditi, da se gospodarska in z njo združena politična kriza v SFRJ stopnjuje kar z vsakim dnevom.

(...)

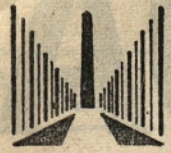
Takšno stanje, ki se očitno slabša, ne more dolgo trajati brez morda res pretresljivih posledic. Slovenski narod v SFRJ je še vedno tarča napadov iz južnih republik. Ti napadi prihajajo ne samo od raznih intelektualnih krogov v Srbiji in Bosni in drugod, pridružil se jim je med drugimi tudi sam predsednik vlade Mikulič.

Torej, če bi res prišlo do velikega preobrata v zvezi z Jugoslavijo, sem rekel, bi bile ZDA gotovo angažirane, kajti bi gotovo imela svoje prste zraven tudi Sovjetska zveza. V tem primeru, bi imeli zavedni slovenski rojaki in rojakinje v ZDA posebno odgovornost in morda tudi možnost, vplivati na ameriško politiko. Ni misliti, seveda, da bi v Beli hiši in State Departmentu komaj čakali, kakšne nasvete bodo dobili iz ameriško-slovenskih organizacij in posameznikov. Ni pa rečeno, da bi bile take intervencije

povsem brez vsakega učinka, predvsem ne, če bi v izraženih stališčih dokazali, kako so v skladu z osnovnimi ameriški nacionalnimi interesi. Da lahko sorazmerno maloštevilne etnične skupnosti precej vplivajo na ameriško zunanjo politiko dokazujejo ne Judje, ki so sicer poglavje zase, marveč Grki, ki v zadnjih desetletjih delajo preglavice ameriški politiki do Turčije.

Poudarjam možno vlogo nas v Ameriki iz preprostega razloga, da so ZDA velesila, medtem ko to niso Avstralija Kanada ali Argentina, kjer tudi živi veliko ljudi slovenskega porekla, in kjer so naselbine morda celo bolj aktivne in tudi bolj „slovensko“ čuteče, kot je to res v ZDA, kjer je velika večina članov naše skupnosti že tu rojena. Na diskusiji, ki je sledila mojemu govoru na Dragi, je bil najbolj konkreten Viktor Blažič, ki je že plačal za svoje neodvisno mišljenje v Sloveniji s prebivanjem nekaj časa v zaporu. Rekel je, da zahodne države, in tu prednjačijo ZDA, dejansko zagovarjajo centralistične elemente v Jugoslaviji, s tem pa škodujejo Sloveniji. Tako naj bi mi slovensko čuteči v ZDA in drugih zahodnih državah skušali prepričati vlade svojih držav, da pomeni podpisiranje centralistov v SFRJ razbitje Jugoslavije. S svojo politiko bodo torej pomagale uresničiti to, kar očitno ne želijo videti na Balkanu: razbitje Jugoslavije z vsemi nevarnimi posledicami, ki bi takemu razbitju nujno sledile, je trdil Blažič.

Ameriška domovina, 2. okt. 87

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Marši in protimarši v zvezi z novo splošno stavko Glavna delavske konfederacije (CGT) so razumljivi le, če jih gledamo v luči političnega odenka. Kajti sicer je nerazumljivo, da se je ves teden, iz dneva v dan, zavlačeval trenutek odločitve datuma, kdaj naj se ta stavka izvede. Res je, da je s tem imel precej zveze vladni napor, da bi vsaj ne izgledalo, da se vlada ne briga za delavstvo. Tako je padla ponudba paritetnih komisij in s strani sindikalizma prošnja sestanka s predsednikom. Oboje v izredno mirnem duhu, a končno brez uspeha.

ODPOR ZGORAJ IN SPODAJ

Malokdaj so imeli sindikalisti tako malo volje izpeljati kako stavko, kot sedaj. A gre, kakor smo že večkrat razložili, za njihove notranje politične razprtije (glej prejšnjo številko). Ko je bila stavka oklicana in razložena zahteva, ki se bistveno suče okoli povišice plač, CGT ni mogla kar tako odpovedati svojega bojnega načrta.

Po drugi strani je tudi razumljivo, da se je delavska organizacija čutila primorana vsaj nekaj storiti. Inflacija je meseca oktobra dosegla skoraj 20 odstotkov, medtem ko za november napovedujejo kakih 20%, še enkrat več, kot pa je vladna gospodarska ekipa predvidevala. Jasno je, da inflacija še nikakor ni obvladana. In če upoštevamo, da se decembra, zaradi praznikov običajno vse podraži, moremo pričakovati nov inflacijski sunek.

V takem položaju je 12% povišica na delavske plače v začetku oktobra kaj borna. In seveda zamrznjena do konca leta. CGT je torej vztrajala da, če ni povišice, naj vlada pač mirno prenese novo delavsko stavko — že deseto, kar državo vodijo radikali.

Pritisk proti vladni gospodarski politiki seveda ne prihaja le iz delavskih krogov. Zadnja dva tedna se je namreč sprožila prava ofenziva podjetnikov, katere cilj je bil odpor na nov davčni sistem, ki si ga je omislil minister Sourrouille, in ki trenutno čaka na odobritev parlamenta. Te zakone naj bi čimprej odobrili, ker so temelj celotne zgradbe gospodarskega načrta.

Stvar ni lahka. Nuje, ki jo ima gospodarska ekipa, nimajo poslanci, ne radikalni, še manj peronistični. Že

prva seja je propadla zaradi odsotnosti večine. Manjkali so vsi peronisti in dobra tretjina radikalov. Minister še ni dobro požrl udarca, ko se je začel boj na drugi fronti. Industrialci so se povezali in zagnali tak vik in krik, kot že dolgo ne. Kot trobente pred Jeriho so naperili svoje proteste proti poslopju gospodarskega ministrstva, ne da bi porušili stavko, pač pa da bi porušili novi davčni ustroj, ki zatira njih podjetja.

KAJ BO S PAKTOM?

Položaj je kaj enostaven. Sourrouille trdi, da ni mogoče zatreči inflacije, dokler imamo tako grozni državni deficit. Celotna opozicija, skupno s podjetniki, pa vztraja na dejstvu, naj vlada najprej zniža državne stroške, namesto da bi tako grozno nabijala davke, kar povzroča novo neustavno recesijo. O tem radikali nočejo ničesar slišati. Po njihovem mnenju državnih stroškov ni mogoče zmanjšati.

Da tu ne gre za mačje solze kaže dejstvo, da vlada računa, na podlagi novih davčnih zakonov, nabrati v dobi tega in prihodnjega leta kakih 2.800 milijonov dolarjev. Podjetniki s svoje strani trdijo, da končno vlada ne bo mogla ničesar pobrati, ker bodo podjetja, že tako v težkem položaju, dokončno propadla, in ne bo komu pobirati.

Še hujši odpor prihaja s strani poljedelcev. Precej prizadeti vsled nenehnega padanja mednarodnih cen, čutijo sedaj nov udarec s strani vlade. Na zborovanju lastnikov in podjetnikov iz notranjosti države, ki je bilo pred dnevi v La Pampi, so predlagali, naj enostavno nihče ne plačuje davkov. Podobni predlogi so se že izvedli v preteklosti, sicer v omejenem okviru, in so bili mnogokrat precej uspešni.

Vlada se tako nahaja v škripcih. A predlogi o rešitvi zagate so prišli s same strani podjetnikov. Ti so stopili v stik s peronističnimi poslanci in poiskali nekakšno srednjo pot. Sedaj skušajo prepričati še radikalne kroge, da je najboljša nekoliko omiliti novi davčni pritisk in omejiti veljavnost novih zakonov le na prihodnje leto. V tem obdobju pa naj tudi vlada s svoje strani prične krepko varčevanje v državnih izdatkih. Vprašanje je, če bodo v teh naporih končno prišli do skupne točke.

Skupno točko bo treba poiskati tudi v območju pogajanja političnega pakta. Tu je prvi preplah dvignila liberalna Alsogarayaeva stranka. Zadeva je zelo enostavna. Ena izmed petih sestavljenih komisij ima na skrbi vse, kar se tiče obrambnega zakona in obrambnih poslov. Ta problem dela vladi preglavice že vsa štiri leta vladanja. Razni osnutki novega zakona so se že večkrat zataknili v kongresu, zlasti zaradi nesoglasja med peronisti in radikali. Sedaj naj bi v okviru pakta rešili tudi to zadevo.

Pa se je zgodilo, da so prišli do soglasja, v tajnih dogovorih, radikali in peronisti, in dovršili zakonski osnutek, ki je že pripravljen za debato v kongresu. Predstavnik liberalcev v komisiji pakta je seveda proti takemu postopanju protestiral. Radikale je obtožil zahrbtnega spletkarjenja s peronisti in zagrozil, da bo UCEdÉ zapustila mizo pogajanj, če se ta stvar ne uredi. No, končno je prišlo do umirjenja, a sence, ki je padla na pogajanja v paktu, ni mogoče tako hitro odpraviti.

KDO NAJ SOGLAŠA?

Dejansko je ta minikriza okoli pakta, obrambnega zakona in liberalcev, pokazala nekatere nejasnosti glede soglasja, ki ga skuša doseči vlada z opozicijo. Očividno je, da vlada ne skrbi toliko soglasje, kot možnost, da se v kongresu potrjuje določeni zakoni, ki so potrebni za „vladljivost“ države. Zato je soglasje s peronisti prvenstveno, ali celo izključno, kar vlada zanima. To soglasje samo zagotavlja nemoteno delo v parlamentu in miren razvoj političnih dogodkov.

Peronisti se dobro zavedajo, in vlada tudi dobro ve, da bi bil pakt le med tema dvema večinskima strankama nepolitičen. Peronizem, zlasti po zmagi 6. septembra, sploh noče zaiti v neke vrste „sovladanje“. Njegova najboljša volilna propaganka so napake radikalne vlade, in ni pripravljen prevzeti nad njimi kake soodgovornosti. A ta soodgovornost je potrebna, če hočemo državo ohraniti vsaj v minimalnem stanju delovanja.

Zato je tako radikalom kakor peronistom prišel sijajno v račun pakt, kjer pod izgovorom soglasja vseh političnih sil, dejansko soglašajo le peronisti in radikali. Liberalci so to jasno spoznali, in se kot tretja, akoravno minimalna sila, temu upirajo. Zahtevajo ne le, da se njihove predloge in njihova mnenja poslušajo, marveč da se jih tudi upošteva. V tem

predaval? Si imel kake druge naloge?

M. P.: Že ob prihodu na letališče v Buenos Aires nas je pričakala večja skupina argentinskih Slovencev. Snidenje je bilo zelo prisrčno in domače. V Argentini sem bil gost gospoda Kremzarja ter preživel vseh 26 dni v njegovih hiši v okraju Hurlingham, ki je nekako predmestje Buenos Airesa. Med bivanjem v Argentini sem obiskal slovenske knjižnice Svobodne Slovenije, društva Triglav, knjižnico v Hladnikovem domu v Slovenski vasi, knjižnico v Baragovem misijonšču ter celo vrsto privatnih knjižnic (Debeljak, Gnidovec, Zakelj, Kremzar, Magister, Smersu idr.). Reči moram, da so mi pomagali pri zbiranju knjižnega gradiva za našo knjižnico. Naj navedem samo ta podatek: zbral sem preko 150 kilogramov slovenskega tiska, ki sedaj počasi prihaja po pošti v našo knjižnico.

V okviru kulturnih večerov, ki jih prireja Slovenska kulturna akcija sem imel predavanje o razvoju slovenskega tiska na Primorskem. Predavanje je bilo v mali dvorani v Slovenski hiši in se ga je udeležilo zelo številno občinstvo. Po predavanju se je razvila živahna diskusija, saj so prisotni poslušalci hoteli vedeti vse podrobnosti iz našega življenja, predvsem kar zadeva slovensko tiskano besedo v Italiji. Dalje sem obiskal Slovence v Mendozii, to je mesto, ki je oddaljeno 1.000 km od Buenos Airesa. V slovenskem domu v Mendozii sva z Marijanom Kravosom imela daljši razgovor s tamkajšnjimi Slovenci. Bil sem tudi na proslavi obletnice Hladnikovega doma v Slovenski vasi, nadalje na večeru, posvečenemu pevovodji Juliju Savelliju, ki je prav tedaj obhajal

Odlikovanje dr. Tinetu Debeljaku

Dr. Tine Debeljak je v priznanje za svoje delo dobil novo odlikovanje in sicer s strani, kjer bi ga najmanj pričakoval. 26. septembra je namreč Muzejsko društvo v Škofji Loki praznovalo svojo 50-letnico z veliko slavnostjo. Tedaj je tudi podelilo častna odličja vsem tistim loškimi rojakom, ki so pred 50 leti ustanovljali to Muzejsko društvo, ki je skrbelo za zgodovinsko varstvo prvotne slike Škofje Loke, ki je ena najbolj ohranjenih in znamenitih srednjeveških mest v Sloveniji.

Na tej priložnosti je bila podeljena velika pozlačena medalja dr. Tinetu Debeljaku, ustanovnemu članu Muzejskega društva, poleg dr. Pavla Blaznika, Fr. Planine, I. Dolenca. Prevzeli so jo sorodniki, ker „dr. Tine Debeljak živi v tujini“. Odličje prikazuje grb mesta Škofje Loke, spodaj pa vrezan napis: „Dr. Tine Debeljak, 50 let Muzejskega društva“.

Dr. Debeljak se je pred vojsko veliko prizadeval za kulturno in pro-

SLOVENIJA V SVETU

ZDA

Maklenburška zbirka je ime arheoloških izkopanin, ki so se našle v Sloveniji, med leti 1903 in 1914, ko jih je ustavila vojna. Ime je dobila po vojvodini Pauli Friedrich von Meklenburg, ki je vodila izkopavanje. Zbirka je bila poslana na dražbo v Švico. Slovenski arheolog, ravnatelj ljubljanskega muzeja, dr. Rajko Ložar, jo je zmožal parcialno obdelati in je leta 1934 objavil znanstveno razpravo z naslovom „Prazgodovina Slovenije, posebej Kranjske, v luči zbirke Meklenburg“.

položaju je bila zadeva obrambnega zakona prva, ki je prišla na dan. A so še druge, ki liberalce enako ali bolj skrbe. V prvi vrsti ustavna sprememba, ki je za UCEdÉ kot žegnana voda za hudiča. In ne na zadnjem mestu gospodarska politika, nad katero liberalci stresajo svoje najhujše kritike.

Vsekakor vprašanje ostaja odprto, in kot kaže, bo UCEdÉ in njihovi tovariši provincialskih konservativnih strank igrala vlogo sodnika čistosti tega prepotrebne soglasja za argentinsko družbo.

svetno delo v Škofji Loki. Poleg Muzejskega društva si šteje v veliko zaslug, da je tudi oživel Škofjeloški pasijon, ki ga je pred 300 leti napisal oče Romuald. To mu je tudi priznal Gerold Schmidt v letošnji izdaji tega pasijona, kjer v komentarju opiše tisto uprizoritev v Loki leta 1936 in tudi pove, da je sceno pripravila akad. slikarica Bara Remec.

Zanimivo je, da ime dr. Debeljaka ni smelo biti natisnjeno v Loških razgledih, ki so izšli za 1000-letnico loškega gospostva leta 1979; vendar je sodeloval v tem zborniku s ponatisom pesmi Loki, ki je bila podpisana s psevdonimom. Pa tudi ob to so se nekateri obregnili.

Sedaj se časi obračajo. Škofja Loka je končno izkazala čast svojemu rojaku, ki je tako doma kot v tujini vedno z ljubeznijo spremljal svoje rojstno mesto.

Enako mu čestitamo tudi vsi Ločani ter drugi rojaki za to pošteno priznanje iz domovine.

Zbirko je na dražbi kupila Harvardska univerza za svoj Peabody muzej. Dr. Ložar, ki mu je bilo to znanstveno delo posebno pri srcu, je šel v begunstvo in se naselil v ZDA, ne da bi se mu posrečilo nadaljevati obdelovanje zbirke. Vendar sta to delo prevzela dva ameriška arheologa P. S. Weels in H. Nenzen, ki sta objavila tri knjige v angleščini, četrta je pa še v pripravi. Vendar ta važna iznajdba še pričakuje obdelovanje slovenskih strokovnjakov, na kar opozarja dr. V. J. Bratina iz Kanade.

PRVI KORAKI

ANEKDOTE IZSELJENCEV V ARGENTINI

40.

Zakonski par si je hotel poleg drugega za kosilo narediti solato, pa je manjkalo kisa. Pa gre mož v trgovino in zahteva po italijansko „ačeta“. Trgovca mu da liter olja. Mož plača, in nese steklenico domov. Nato gre še žena in prinese isto steklenico olja. Oba se obrneta do soseda Italijana, kateri ju je spremlil v trgovino in pojasnil trgovcu. On je razumel „ačeto“ kot „aceite“ (olje).

prav tako neplačano učno osebo poučuje mlade fante in dekleta slovensko zgodovino, slovenski jezik, slovensko slovnico, slovensko književnost itd. Poleg tega imajo tudi v Slovenski vasi svoj srednješolski tečaj. Pozabiti ne smemo tudi na slovenski visokošolski tečaj, ki je prav tako v Slovenski hiši.

Po vseh domovih in slovenskih cerkvah imajo redno nedeljsko službo božjo in slovenskem jeziku. V Slovenski hiši in v Slovenski vasi pa je služba božja vsak dan. Za to skrbijo slovenski duhovniki, ki poleg tega poučujejo tudi verouk v slovenščini.

V domovih so redne kulturne prireditve, dramske predstave, mladinska srečanja, predavanja, kulturni večeri in zabavne prireditve. Njihova aktivnost je tako razvejana in raznolična, da se človeku zdi skoraj nemogoče, kaj zmora tako maloštevilna skupnost v tej oddaljeni deželi. Poleg osrednjega glasila, tednika Svobodna Slovenija, imajo še celo vrsto drugih periodičnih publikacij; verski tednik Oznanilo, kulturno revijo Meddobje, Tabor, Vestnik, Glas Slovenske kulturne akcije, Duhovno življenje, Katoliški misijoni itd.

Pozabiti ne smemo na njihovo bančno ustanovo Slovenska zadruga SLOGA, ki se je v zadnjih letih zelo razmahnila, si nabavila svoje lastne prostore ter izdaja svoje glasilo Stik.

MLADIKA: Kaj te je v Argentini najbolj presenetilo, začudilo?

M. P.: Mislim, da je bilo največje presenečenje, ki sem ga doživel v Argentini, slovenska narodna zavest in strastna ljubezen do Slovenije. Po vseh družinah, kjer sem bil, je bila slovenščina pogovorni jezik, tudi otroci se med seboj pogovarjajo po

INTERVJU — Mladika št. 8 - Trst

Po vrnitvi iz dežele ob Srebrni reki

To poletje so trije naši tržaški rojaki in sodelavci „Mladike“, MARJAN PERTOT, MARIJAN KRAVOS in TOMAŽ SIMIČIČ, obiskali Argentino, kjer so se seznanili z življenjem in delovanjem tamkajšnje slovenske skupnosti, še posebej tistega nje-nega dela, ki se je tam naselil po drugi svetovni vojni. Tržaške goste so slovenski rojaki v Argentini izredno prisrčno sprejeli in jim omogočili, da so se podrobno seznanili z njihovimi gospodarskimi, kulturnimi, političnimi in verskimi ustanovami. Priredili so jim tudi poseben „Primorski večer“ v domu v okraju San Justo. Tako je tržaški obisk v Argentini (v Buenos Airesu, Mendozii in Barilochoh) potekal v znamenju kulturnih, idejnih izmenjav, pogostih javnih in zasebnih razgovorov, prireditev, predavanj itd. Naši trije prijatelji so se vrnili domov polni vtisov in novih spoznanj. Ob povratku smo jih zaprosili za nekaj misli o tej njihovi izkušnji.

MARJAN PERTOT:

„Ni redkost, da je v družini 9, 10 ali celo več otrok“

MLADIKA: Marjan, tvoja največja skrb in ljubezen je knjižnica Dušana Černeta. Ali te je res pognala v Argentino ta ljubezen?

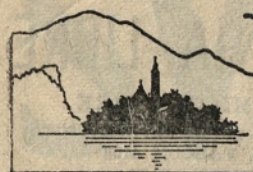
M. P.: Ko smo pred leti ustanovljali knjižnico Dušana Černeta, smo si zadali nalogo, da bomo skušali zbrati čimveč slovenskega zamejskega in predvsem zdomskega tiska. Tedaj smo navezali stike s slovenskimi kulturniki, ki živijo in delajo v raznih državah. Posebno prijateljske stike smo vzpostavili s Slovenci in njihovimi ustanovami v Argentini. Iz Argentine smo prejeli zelo veliko knjižnega in periodičnega tiska, ki ga izdajajo razne slovenske založbe in ustanove v Buenos Airesu. Gradivo se je kopičilo in nabiralo na knjižnih policah. Tedaj je bila izražena želja, da bi naša knjižnica pripravila

la bibliografijo slovenskega tiska, ki je izšel po drugi svetovni vojni v Argentini. Delo pri pripravi bibliografije traja že dve leti. Ker pa sem hotel to delo čimprej končati, sem se odločil, da se podam v Buenos Aires, dopolnim knjižni fond naše knjižnice ter izpolnim bibliografske podatke za bibliografijo.

MLADIKA: Kako si se pripravil na pot? Si imel kak poseben načrt, morda celo v podrobnostih izdelan, kaj boš počel v Argentini?

M. P.: Preden sem se podal na pot, sem vzpostavil stike s predstavniki Slovencev v Buenos Airesu. Izrazil sem željo, da bi rad med obiskom pri njih obiskal vse njihove domove, ustanove, knjižnice in društva, kjer bi pregledal njihov knjižni material, popisal, kar bi me zanimalo ter tako izpolnil podatke za sestavo bibliografije.

MLADIKA: Je bilo potovanje in bivanje v Argentini naporno? Si tam

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Angleški enologi so obiskali Slovenijo, kjer so si ogledali nekatere vinograde in imeli degustacijo. Pri Slovini so s tem obiskom poskusili tudi povečati svoj izvoz: Slovin pokriva 5 odstotkov britanskega vinskega trga, kar pomeni dve tretjini jugoslovanskega izvoza.

LJUBLJANA — Upokojenci so ogorčeni, ker so jih po hitrem postopku prikrājšali za eno pokojnino. Tisti, ki so se upokojili od 1. julija 1983 dalje, dobivajo izplačano pokojnino za zapadli mesec, vsi ostali so jo dobivali pa za mesec naprej. Prvi so predstavljali 21,2% izplačanih pokojnin, zato bo likvidnost pokojninskih skupnosti („Caja“) boljša — seveda, na račun upokojencev.

LJUBLJANA — Presaditev organov v Sloveniji znatno narašča. Največ je presaditev ledvic: v Univerzitetnem kliničnem centru so jih od leta 1970 do danes presadili 94; lani so jih 30, letos pa v prvih devetih mesecih 21. Zelo je, da bi mogli pomagati vsem, ki jim ledvice odpovejo, približno 50—60 na leto.

CELJE — Mednarodna zlatarska razstava je združila zlatarje iz Jugoslavije in še drugih držav iz Evrope, Japonske in ZDA. Na razstavi je prevladovalo rumeno zlato in kamni, drugače brušeni kot doslej. Jugoslavija prodaja tuje letno tri tisoč kilogramov nakita.

MARIBOR — Mariborska Drama bo imela v novi sezoni šest premier: Tri sestre (Čehov), Dediščina za dediščino (Dähnert), Matiček (Linhart-Belin), Vojaki zgodovine (Novak); Noč bogov (Gavran) in Lovska zgodba (Pešič). Poleg teh bodo ponovili še nekatere iz lanske sezone, ki jih smatrajo za uspešne.

LJUBLJANA — Za sladkorne bolnike so pripravili obeske, v katerih so navodila kako ravnati z bolnikom, ki je v nezavesti ali brez moči. Takih bolnikov je v Sloveniji kakih 60 tisoč. Tekst je tiskan na papirju, zloženem v obliki harmonike in spravljen v kovinastem SOS obesku.

LJUBLJANA — Zaradi novih italijanskih odločb o cestnih tovorih, se je železniški prevoz blaga hitro povečal. S tem se bo izkoriščenost tovnih vlakov precej zvišala, saj je sedanja se-

slovensko. Zanimivo je tudi, da zelo veliko otrok sploh ne zna niti besede špansko in se šele, ko pridejo v državno osnovno šolo, naučijo španščine. V vsaki hiši je bogata knjižnica s slovenskimi knjigami in revijami, ne glede na kraj izhajanja (Buenos Aires, Ljubljana, Koper, Celovec...). Zelo me je presenetilo, ko sem opazil, da ljudje zelo radi kupujejo knjige, ki prikazujejo lepote Slovenije, slovensko zgodovino, šege in navade in nadvse sem bil presenečen, ko sem na policah videl vse zvezke Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Med mladino je zelo razširjeno Ognjišče, sami pa izdajajo svoje mesečno glasilo Mladinska vez. Nadvse zanimivo pa je to, da so družine zelo številne. Ni redkost, da je v družini 9, 10 ali celo več otrok. Nadalje moram reči, da so slovenski ljudje zelo verni in da redno obiskujejo slovensko službo božjo ter zelo podpirajo slovenski katoliški tisk.

MLADIKA: Menda si poleg povojnih emigrantskih društev obiskal tudi starejše izseljence in njihova ustanove, na primer društvo Triglav.

M. P.: Poleg ustanov slovenskih povojnih izseljencev smo obiskali tudi dom društva Triglav, to je dom slovenskih predvojnih izseljencev, večinoma Primorcev. To je ogromna stavba z velikansko dvorano, bazenom, velikimi družabnimi prostori ter s sedežem za slovensko šolo in knjižnico. Toda žalostno dejstvo je, da skoraj nobeden ne zna več slovensko, da knjižni fond leži neuporaben in da je pogovorni jezik izključno španski. Le tu pa tam priredijo kako dvojezično prireditve, na kateri nastopa njihov pevski zbor.

(Nadaljevanje prihodnjic)

žanska 58 odstotna, novogoriška pa 35%. Slovenske železnice morejo prepekljati v italijansko smer in nazaj po 14.700 ton tovara dnevno.

LJUBLJANA — Z Večnim mornarjem Richarda Wagnerja je ljubljanska opera začela svojo sezono. Dirigent je bil Lovrenc Arnič, režiser G. Lohse, scenograf in kostumograf B. Schroeter in zborovodja Jože Hanc. V naslovnih vlogah so nastopili Dinko Lupi, Radmila Smiljač, Neven Belamarič, Zlatomira Nikolova, Dimitar Damjanov in Karel Jerič. Tako zbor kot orkester sta se dobro odrezala.

LJUBLJANA — Dr. Vladimir Guzelj, najstarejši slovenski kirurg, je umrl na posledicah prometne nesreče. Rojen je bil v Škofji Loki pred 89. leti.

IDRIJA — Najstarejša gledališka hiša na Slovenskem je po štirih letih spet zazvela. Potrebna je bila temeljitega popravila, saj je bila zgrajena pred dvesto leti.

LJUBLJANA — Na progi Ljubljana-London bodo letala Adria Airways letela dvakrat na teden. Temu se upira JAT (Jugoslovanski aerotransport), ker pravi, da je ponudba že itak večja od uporabe in da so njihovi štirje polleti na teden na tej progi čisto zadosti.

LJUBLJANA — Smučanje v prihodnji zimi bo precej drago. Dosedanje cene ali proračuni kažejo, da bo za 150% dražje od lanskega leta. Žičnice še niso določile cen. Končna podražitev bo odločila, kje bo kdo smučal: v Sloveniji ali na tujih smučiščih (kjer bo cenejše).

MARIBOR — General Rudolf Maister je končno dobil že tolikokrat napovedan spomenik. Z velikimi slovesnostmi so ga odkrili 11. oktobra. Prisotnih je bilo tudi precej preživelih borcev za severno mejo, ki jih je trenutno skoraj 250.

LJUBLJANA — V novi tovarni Iskra Delta v industrijski coni Stegne je stekla proizvodnja. Je to ena največjih investicij v Sloveniji v srednjeročnem obdobju; v njej dela približno 800 de-

MIRKO VASLE

Slovensci in šport

KOŠARKA

Začelo se je novo prvenstvo 1. A Zvezne košarkarske lige. Ob vrnitvi v prvo ligo si košarkarji Smelta Olimpije niso mogli želeči boljšega uspeha. V polni hali Tivoli so premagali večkratnega državnega prvaka, zagrebško Cibono. Tej se je poznala odsotnost kaznovanega Dražena Petroviča, ki v sedanjem času slovi kot najboljši jugoslovanski košarkar. Ljubljancani so zmagali 84:78. Tokrat so tudi privrženci dokazali, da se klub lahko nanje zanese, kajti so polno nabili dvorano halo Tivoli.

HOKEJ NA LEDU

Tudi v tej disciplini se je pričelo prvenstvo. Zanimivo je, da letos igra veliko tujcev. Nekaj je Čehov, nekaj Američanov, Kanadčanov ter Poljakov. Po 4. kolih vodita Jesenice, zadnji prvak, ter Medveščak Gortan (to zagrebško moštvo do lanskega prvenstva ni nič pomenilo; vedno je bilo na zadnjih mestih, a kot smo preje pisali, se je močno okrepilo s tujimi močmi.) Pri Jesenicah tudi igrata dva Čeha. Obe omenjeni ekipi imata polnih 8 točk. V prvenstvu igrajo poleg Jesenic še tri slovenska moštva. Ljubljanska Kompas Olimpija, ki je na drugem mestu, Cinkarna Celje, ter Kranjska Gora Gorenjka, ki sta na zadnjih mestih.

NOGOMET

Kot je že navada, slovenska moštva začnejo pešati že kar na začetku prvenstva. Letošnji slovenski predstavnik 1. B lige ljubljanska Integral Olimpija ni izjema. Po sedmih kolih je zmagala 3 igre, ostale 4 pa izgubila in leži na spodnji polovici lestvice.

V Slovenski nogometni ligi se vr-

TORONTA, Kanada

22. novembra je v Torontu v Kanadi umrl Vladimir Mauko, glavni urednik Slovenske države. Naj počiva v miru!

lavcev. Izdelovali bodo mini sisteme, super mikro sistemov in integrirane vezije za različne sisteme. Njena odlika je izredna prilagodljivost proizvodnega procesa, ki bo lahko hitro sledil novim potrebam trga. Veliko je vredno tudi to, da proizvodnja ni vezana na licence.

LJUBLJANA — Prekrškov je bilo v zadnjih treh letih v povprečju 38.390 letno, od teh 27.586 proti javnemu redu in miru. V prvih devetih mesecih so dognali tudi 238 prekrškov s političnim obeležjem, a teh je za 27% manj kot v lanskem istem obdobju.

LJUBLJANA — Najnižji znesek, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca, so v začetku novembra zvišali za 38%; v dinarjih je to 120.000 in pomeni kakih 40 odstotkov povprečne slovenske plače.

BRATISLAVA, Slovaška — Slovenski oktet je nastopil s programom stare ruske in slovanske pravoslavne liturgije. Nastop v dvorani Slovaške filharmonije je bil skupaj s tenoristom Nikolejem Geddo.

UMRLI SO OD 6. do 9. okt. 1987.

LJUBLJANA — Ivan Štriclej; Francka Rus roj. Cergolj, 89; Jože Slovnik, 71; Ojda Žitko roj. Paulin; Jože Usenik; Marija Palatinus, 94; Matej Tauger; Marija Škufca roj. Zakotnik, 71; Janez Potišek; Minka Majnik roj. Petrič, 88; Marjan Vahčić; Marica Podgoršek roj. Zupan; Rudi Štrukelj; Slavka Zalar roj. Likovič; Pavla Guzelj roj. Kos; dr. Vladimir Guzelj; Smiljana Perne; Ivan Korent; Apolonija Šuštar roj. Levičnik; Vinko Peternelj; Anja Ilaš; Vinko Istenič, 72; Jože Bitenc; Tomaž Baš; Ivan Pirman; Janko Klinar; Toni Maraz.

RAZNI KRAJI — Milka Turk roj. Jakoš; Draga; Zora Skok in Friderik Gerželj, Postojna; Žarko Bole, Šempeter pri Gorici; Ivan Drobnič, 73, Metlika; Bojan Balon, Bizeljsko; Franc Juvan, Bitnje; Cecilija Rajh roj. Spindler, 99, Ljutomer; Heinz Lazarini, 80, Gutenberg (Avstrija); Anton Pipp, Antonija Sorli roj. Štular in Henrik Kreuzer, Lipica pri Škofji Loki; Vladimir Kersnič, Hrovača; Cvetko Makuc, Krom-

(22)

ši zanimiv turnir. Po šestih kolih vodi ljubljanski Teol Slovan z desetimi točkami. Točko manj imata Maribor ter Rudar Trbovlje.

V Mladinskem svetovnem prvenstvu, ki se je vršil v Čilu, je Jugoslavija dosegla svoj dosedaj največji nogometni uspeh. Po hudih borbah je postala mladinski svetovni prvak. V uvodnih tekmah je kvalitetno igrala in premagala Čile 4:2, Avstralijo 4:0 ter Togo 4:1 in bila prava senzacija. V četrtfinalni tekmi so premagali večkratne mladinske prvake Brazil z 2:1 ter prišli v polfinale, kjer so se pomerili z Vzhodno Nemčijo ter jo premagali z 2:1. S to zmago so se uvrstili v finale a sicer brez treh najboljših igralcev, dva zaradi dveh rumenih kartonov, en pa je bil izključen.

Po razburljivih 90 minutah so izenačili 1:1 proti Zahodnim Nemci; ker se v podaljškju rezultat ni spremenil, so streljali enajstmetrovke. Tu so pa zmagali Jugoslovani 5:4 in se tako proslavili kot novi mladinski svetovni prvaki.

ROKOMETI

V 1. Zvezni rokometni ligi pri moških vodi po šestih kolih Borac. Ljubljanski Dinos Slovan leži na sredini lestvice s šestimi točkami. Zmagal je tri igre, izgubil pa ostale tri. Tudi v prvi ligi, a pri ženskah, odločno vodi Ljubljancanke Belinke Olimpije. Po petih kolih so zmagale vse tekme, zadnjo kar za 15 golov prednosti.

V drugi ligi pri moških je Aero Celje zmagal v prvem kolu Veleža 26:23 in tako začel turnir „z desno roko“.

Tudi v drugi ligi pri ženskah, so Slovenke dobro začele. Rokometiške Velenje so v prvem kolu dobile 27:21 zameta.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebne novice

Poroka: V soboto 21. novembra sta se v cerkvi sv. Karla v Capitalu poročila Jože Lukanič in dr. Mirta Quevedo. Za priči sta bila ženina mati ga. Silva Lukanič in nevestin oče Mariana Quevedo. Čestitamo!

BARILOCHE

SPOMLADANSKI IZLET NA JEZERO MASCARDI

Spet nam je patagonska narava podarila lep in sončen dan. Zgoraj po vrhovih Katedrale so se belila snežišča in veliki stolp je sivkast grebel po sinjini neba. Na obalah jezer

berk; Alojz Gomilšek, Krko; Vencelj Tušek, 84, dipl. inž. Mihael Kancilija in Alojz Kordež, ml., Kranj; Katarina Tuš roj. Grlec, Murska Sobota; Anton Benar st., Zagorje; Alojzija Zupančič roj. Slak (Trznarjeva mama), 85, Šentvid pri Stični; Ivan Dežman in Jože Hribar, Trbovlje; Ana Žužek, Vel. Lašče; Franc Kulovec, 73, Vavta vas; Jože Rojnik, Polzela; Anica Sajovic, Preska; Lovro Logar, Turjak; Alojzija De Monte roj. Štrukelj, Šmartno pod Šmarno goro; Marko Korenc, Solkan; Rezi Kačičnik, Šentjur pri Celju; Gorazd Grešak, Piran; Mira Bajželj, Radovljica; Ana Žlajpah roj. Sešelj, 92, Mokronog; Milica Gostič roj. Kovač, Split; Stanko Vadvnal, Štivan Olga Končan, Cerklje na Gor.; Ivan Žavbi, Homec. Rudi Rebek, Ajdovščina; Marija Zorzut roj. Debenjak, 86, Medana; Janez Štercin, Slov. Konjice; Zofija Mak (Pušnova mama), Stična; Ljudmila Kravanja, Bovec; Marija Škufca (Robova mama), Hinje na Dol.; Rozalija Juvan roj. Petrovšek, Šmarje-Sap; Janko Bagon, Piran; Pavel Glavač, Dobovec; Jože Dolene, Lipica pri Škofji Loki; Branko Rüh, Brežice; Stane Ponikvar, Videm Dobropole; Marija Vesel roj. Rus. Loški Potok; Terezija Kotnik roj. Zobavnik, Homec.

ŽIVI ODMEVI OB KOVAČEVEM ŠTUDENTU

Sediš in čakaš, kdaj bodo slednjič le luči pomežiknile in se bo vse umirilo okrog tebe. Nocoj si v dvoranici na Pristavi, ki daje zavetje Bogu na eni, kulturi na drugi strani. Vsi smo nekam zbrani, še tiše občujemo drug z drugim, da se ne bi motili v sladkem pričakovanju. Le otroci razkazujejo svojo razigranost in neukrotljivost: živijo v svojem otroškem svetu...

Nekaj časa še preostane, da se tudi ti zatopiš v svoj svet: nocoj bodo oživeli zgodbo kovačevega študenta pred tabo.

In že si skočil v daljna leta nazaj, ko si morebiti tudi ti bil študent. Glavo si nosil pokonci, da si bil drugačen od vseh drugih, katere si pustil na vasi. A vsi so hudo pazili nate, ali še napreduješ v šolah, da se ne boš kak dan zgubljen in s povešeno glavo vrnil domov in ostal pri očetu za kovaškega vajenca. — Delež samo na sebi ne bi bilo nič nečastnega, ampak resni študent ne sme nizko obsedeti!

Zdaj pa bo! Trenutek teme. Odprtje zator naznanja nov svet pred teboj. Z muziko in melodijami in petjem. Na prijetnem valu zaplavaš vanj. In ti se mu ne moreš zoperstavljati. Vem, da bi želel biti s tistimi na odru, ki jim v mogočnem izviru kipi pesem iz srca, da smo oamamljeni od nje. Skoraj si jim nevoščljiv, da jim je dano iz mladih grl zapeti, kar smo mi, očetje, vse življenje čuvali v dušah kot dragocenosti, bogatijo, kot skrivnost najlepšega. Priznaj: ali te ne gane, ko ko vidiš, da zdrav fant naše krvi korajžno „podvori“ mladenki ob sebi? Da si jo upa pogledati v nemirne oči s toploto, globoko, do dna, kjer vkreše prvo iskro, ki zagori v mlado ljubezen. Oba sta v zorni mladosti: Skupaj pojeta pesem, ki ju greje in bliža. Nikdar je ne bosta pozabila, ker je obema prepregla dušo. Dekle si bo izbrala fanta, ki ji bo pel še kdaj pesmi, fant bo iskal dekletov klas, ki mu bo odgovarjal kakor na klic srca...

Pozabljaš, da si pred odrom, da si le gledalec in poslušalec. Začarali so te. Ne veš, kako se je zgodilo: skupaj s pevci godeš nepozabne melodije in čisto narahlo prideneš še besede. Ja, kaj bodo rekli ljudje okrog tebe, če bodo došli, da hočeš sodelovati z odrskimi? Pa tebi je tako

že brstijo ciprese in coihueji, rétamo se je bujno razcvetel v svetli rume-nini in v krošnjah notra se že odpirajo rdeči cvetovi.

V čudoviti pokrajini na obronkih jezera Mascardi se je zbralo okrog sto Slovencev, da prijetno preživijo spomladanski dan in se spomnijo na obletnico 29. oktobra. Kulturni program je obsegal dve pesmi: Gorčez izaro in Svetlo sonce se je skrilo. Zadnji napev je prikladal pevca, buditelja škofa Slomska ob 125. obletnici njegove smrti. Nato so otroci slovenskega šolskega tečaja občuteno deklamirali Zupančičev spev „Z vlakom“. Obe točki je skrbno pripravila Zdenka Janova, priložnostni nagovor o slovenski državi v Karantaniji pa je opravil mladi Martin Žužek. Po stenah so viseli napisi, posneti iz srednjeveških langobardskih, frankovskih in bavarskih virov, ki govore o karantanski kneževini. Te napise je svoj čas skrbno izdelal pokojni France Jerman in njegovi so bili tudi nekateri planinski spominjski plakati, ki so navezovali na „šumsko“ dobo bariloškega planinskega društva.

Po kulturnem sporedu je prišla na vrsto sv. maša, ki jo je daroval Marko Cukjati, in sledilo je prijetno kosilo ob sočnem „asadu“ v gozdiču coihuejev. Kot spretni mojstri pečnega mesa so se odlikovali Karel Strle, Janez Rode in Jože Hočevar, mladina je stregla in gospodinje so prispevale pečivo, tako da je ob številnem občinstvu vsa prireditve potekla v najboljšem redu.

Po kosilu se je mladina podala na jezero, da se posveti ribolovu in kopanju, nekateri so igrali nogomet ali podobno igro, starejši gostje pa so se pogovarjali, se sprehajali ali igrali karte. Številni udeleženci piknika so se šele zvečer vrnili v mesto.

prijetno pri duši, kaj mar tisto „kaj bodo rekli“. Vse življenje si pel in trosil lepoto drugim v duše, zdaj strežeš z vsemi čutili, da bi nagrnil kaj več tudi zase. No, saj nisi edini, ki te je speljalo: nekdo za teboj tudi od časa do časa pritegne, tam ob oknu si mamica gre z robcem čez oči, ko zasliši svojo najdražjo „o Martinu Kebru...“ Njen mož je bil namreč tudi Martin. Tudi zadaj poltiho pomagajo, kakor bi na odru potrebovali kako pomoč. Mame pa skozi prozorne bisere v očeh strmijo v svoje fante in dekleta, ko vsako lepše zapojejo.

Tako tečejo minute, mineva pesem za pesmijo, srea so vedno bolj vroča. Le kakaj najlepše na svetu tako hitro mine! Zeleli bi, da bi trajalo dolgo, v nedogled, večno. „Bog živi, Bog živi vesele ljudi!“

Igrali in zapeli so izraz iz „nesrečnega“ življenja nekega kovačevega študenta. Zdaj te študent ne zanima več. Umetniška teža pesmi z novimi dodatki in izvorni način podajanja te je do konca upijal. Verjetno Pristava še nikdar ni sprejela večera z enakim navdušenjem! Premalo bi bilo reči: lepo je bilo, tudi, čudovito je bilo! Za nas je bilo več: naše je bilo! Tudi z našim moremo prese-netiti in se postaviti. Biseri so se zaiskrili, zagoreli in posvetili v naše žejne duše! Ali more biti še kaj lepšega na svetu kot so bili ti oživljeni biseri iz umetniške zakladnice slovenskega naroda?

Oder, kjer je še pred kratkim bilo polno luči in odkoder je lila sladkost naše pesmi, je zdaj zatemnjen. Mi smo se predramili spet v vsakdanjost. Resnično obžalujem, da je vse prešlo.

Prešlo? Nič ne umrje, kar je resnično lepega! Iz srca prihaja, nas plemeniti in zori v nas za novo setev. Koliko mladih se je zganilo v dnu srca, da bodo tudi oni s tihim pripovedjem ali še s komaj zaznavnim „drumljanjem“ zivali z vsemi nami v eno — v slovensko pesem, ki naj živi v nove dni!

Hvala vam za vse, s čimer ste nas obogatili!

Tiho se sprašujemo: kdaj nam bodo spet zapeli kot nocoj?

Fantje in dekleta! Čuvajte to našo najdražjo bogatijo! Zaklenite si jo v srce!

-jkc

MALI OGLASI

KNJIGE

Knjigarna SEME vam nudi vezavo knjig in fasciklov, za božič pa izbiro kartic - jaslic - okraskov - daril. Av de Mayo 2414, R. Mejia, Tel. 651-1242.

ZA DOM

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejia, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatsko zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik; ponedeljek, sredo, petek od 17. do 19., Don Bosco 168 — San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadstr. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Limiers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Bernardarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloge, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 16.—19. ure, za denarne vloge pa tudi ob nedeljah od 10,30—12,30. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9,30 do 11,30 (gđc. Julka Moder).

Sklepna prireditev
Slomškove šole

bo v soboto, 28. novembra, ob 19.

OBVESTILA

SOBOTA, 28. novembra:

Poslovilni ples Rast XVI v Našem domu v San Justo ob 20.30 uri.

Sestanek zaupnikov SLS ob 20 v Slovenski hiši.

V Carapachayu ob 20 veseloigra Kovčev študent.

Sklepna prireditev Slomškove šole.

NEDELJA, 29. novembra:

Prvo sv. obhajilo slovenskih otrok ob 9.30 v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

SOBOTA, 5. decembra:

Miklavževa prireditev v Slomškovem domu.

Seja profesorskega zbora Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 9. uri.

Zaključna proslava Jegličeve šole v Slovenski hiši ob 17 in Miklavžev prihod ob 20.

NEDELJA, 6. decembra:

V Rožmanovem domu ob 11.30 sv. maša za pok. odbornike in člane. Po kosilu žrebanje rife (motorno kolo Juki). Obisk sv. Miklavža v Berazategui.

TOREK, 8. decembra:

Romanje ramoške in sanmartinske verske skupnosti v slovensko cerkev Marije Pomagaj.

SOBOTA, 12. decembra:

V Carapachayu veselica s pivom ob 21. uri.

NEDELJA, 13. decembra:

Občni zbor Slovenskega doma v San Martinu ob 9. uri.

SOBOTA, 19. decembra:

Koncert božičnih pesmi s božičnim večerom prireja Mladinski zbor iz Ramos Mejije.

Romanje ramoške
in sanmartinske
verske skupnosti

v cerkev Marije Pomagaj
bo na praznik Brezmadežne,
8. decembra

- ob 18.30 pete litanije in blagoslov
- ob 19.00 sv. maša na čast Materi božji

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija sporoča: V komisijo za ocenitev del nagradnega natečaja za tekste za spominske proslave in Slovenske dneve so bili določeni: predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj, dr. Julij Savelli, dr. Jože Krivec, lic. Stanko Jerebič in lic. Andrej Rot.

MUTUAL SLOGA SPOROČA

Kopalna sezona 1987-88 se bo začela v soboto, 5. decembra 1987, ob 12. uri z blagoslovitvijo vode. Ta dan imajo vsi člani prost vhod.

Ūrnik: vsak dan od 9. do 20. ure, razen ob sredah, ko je dan čiščenja.

Vstopnina: bo objavljena na oglasni tabli.

Prost vstop: a) imetnik Karte Sloga;
b) otroci članov do 12. leta v spremstvu staršev;
c) nad 65 let stari člani;
d) upokojeni člani.

Popusti: člani, ki nimajo Karte Sloga, pa imajo vsaj A 50 v navadni hranilni vlogi, imajo 50% popusta.

Letoviška izkaznica: si jo morejo nabaviti vsi obiskovalci za ceno A 2.- z vpisom otrok do 12 let z navedbo rojstnega leta. Lanskoletna pa še ostane v veljavi.

USLUGE KARTE SLOGA SO VELIKE IN MNOGOVRSTNE.
— RESNIČNO SE IZPLAČA NABAVITI SI JO, KOT JE STORILO TO OKOLI 900 ČLANOV!

Miklavževanje
v Slomškovem domu

bo v soboto, 5. decembra.

ob 20.00 za otroke
ob 21.30 za mladino in odrasle

Pisarna bo odprta v petek od 17. do 20. ure in v soboto 2 uri pred začetkom.

Ženska zveza pripravlja božično dobrotelno akcijo. V ta namen bo stavila v prodajo že tradicionalne božične nalepke, ki se lahko uporabijo za božična voščila ali darila.

ZAKAJ?

ima že okoli 900 članov

KARTO SLOGA?

Zaradi lepih socialnih podpor, hitrih posojil, popusta in prostega vstopa na letovišče!

Kot posebna ugodnost je do 31. decembra 1987 za KARTO SLOGA potrebna navadna hranilna vloga A 150.- od 12.—18. leta in A 200.- za odrasle.

Od 1. januarja 1988 pa bo višina naložbe za vse, ki še nimajo KARTE SLOGA A 250.-.

Dosedanjim imetnikom KARTE SLOGA pa ne bo treba nič doplačevati; obresti na njihovo naložbo za to zadoščajo!

KARTA
SLOGA

V najem

ODDAM

za počitnice opremljeno stanovanje
za pet oseb

Zakonska soba, soba s 3 posteljami, obednica in kopalnica.

VILLA CATEDRAL

Inf.: 9 de Julio 710
8400 Bariloche
T. E. 0944-24978

V NEDELJO, 6. DECEMBRA BO

v Rožmanovem domu

(Martín Fierro — San Justo)

ob 11.30 sv. maša

za vse rajne odbornike (Jože Musar, Jože Jenko, prof. Srečko Baraga, Franc Dermastja, Polde Lah, prof. Vinko Logar, Srečko Rus, Rudi Keršič, Ivan Ahlin, Franc Šturm in Jože Grabnar).

- kosilo-asado (pribor prinesiti s seboj)
- žrebanje velike rife (motorno kolo Juki)

Vsi prijatelji iskreno vabljeni!

Slomškov dom

išče

HIŠNIKA

Prijave na telefon:
650-0538 in 654-6477

Prosimo, ne odlašajte s poravnavo naročnine!

SIDA (AIDS) in Hepatitis "B"

Varnostni ukrepi v zobozdravniški praksi

Pri zobozdravniškem delu pridemo pogosto v stik z mešanico krvi in sline. Zato je nevarnost okužbe in prenosa virusnih okuženj, kot so SIDA in HEPATITIS "B", še posebno pereča.

SIDA se prenaša s spolnim stikom in s krvjo. Lahko zbolijo moški, ženske in otroci, brez izjeme. Inkubacija traja od enega leta do osem let. Bolezen uniči imunološki sistem in vodi v neizogibno smrt. Zaenkrat še ni zdravniških sredstev, ki bi bolezen ozdravila.

HEPATITIS "B" se inkubira od 7 dni do 6 mesecev. Prenša se z okuženimi izločinami ali s krvjo. Virus more priti v organizem skozi rane ali vbovljaje z okuženim kirurškim orodjem. Čeprav se 80% slučajev ozdravi samo od sebe, se ostali lahko razvijejo v cirozo ali v raka.

Zaradi tega se je morala zobozdravniška praksa prilagoditi novim delovnim normam, ki zahtevajo več časa in večje stroške. Prvi ukrep v tej smeri z moje strani naj bo to kratko obvestilo, s katerim nočem vzbujati nepotrebnega strahu, pač pa opozoriti, da nevarnost res obstaja, če se ne podvzamejo potrebni varnostni ukrepi. To velja tako za pacienta kot za zdravnika. Le v poštenem sodelovanju se doseže obojestranska varnost.

Kot do sedaj, bom še vnaprej vedno pripravljena razjasniti dvome svojih pacientov in jim nuditi najboljšo zobozdravniško oskrbo.

dr. Majda Špeh

SLOVENSKO KOVINARSKO PODJETJE

PRODAJA V BLOKU SVOJE PODJETJE

ZA IZDELAVO SVOJIH DOBRO POZNANIH

PRODUKTOV ZNAMKE EME

Podjetje normalno deluje, nima dolga, ima večje število odkupovalcev po vsej državi in se prodaja v obratovanju z delavci ali brez njih.

T. E. 242-9263/248-7318

ANDREJ FINK

(5)

S Prešernom pod Južnim križem

Na podlagi teh misli in z njimi opremljeni gledamo naprej. S Prešernom pod Južnim križem. Zelo prav mi pride Prešeren, in bi sedaj rad prešel v programatični del, opirač se nanj in na našo poezijo. Pred leti je v Dragi predaval visoko kvalificiran in priznani slovenski intelektualca, ki živi v svetu, in izrazil mnenje o Slovencih v Argentini. Takole je dejal: „(Njihova) programatičnost sloni na umišljeni kontinuiteti nečesa, neke Slovenije in nekega slovenstva, ki ga je v resnici čas odpihnil...“ Stavke citiram zato, ker mi služi za izhodišče. Ne morem se strinjati s temi mislimi predvsem zato, ker menim, da ne ustrezajo dejanskemu stanju, čutenju in hotenju. Res je sicer, da govoriti sam o sebi lahko zavede napačno presojanje, ker se lahko vidimo boljše ali slabše, kot v resnici smo. Toda dovolite, da izrazim svoje gledanje. Gornja trditve se opira na tale opazovanja. 1) Nostalgčno se stalno oziram nazaj, opevamo domovino in domači kraj, kot smo ju zapustili, in nas to onesposoblja za vsak trezen pogled naprej. 2) Umišljamo si kontinuiteto: Če smo le sposobni pogleda naprej, je ta poskus jalov, ker je baje naše izhodišče neeksistentno. Kontinuitete za nas sploh ne more biti in je ni. Naše misli in načrti slonijo na nečem, česar že zdavnaj ni več. 3) Baje je čas odpihnil tisto „neko“ Slovenijo in tisto „neko“, slovenstvo, iz katerih in za katere živimo.

Je mar res tako? Moje prepričanje pravi, da ne. Nismo nostalgiki. Ne toži se nam po preteklosti, razen kolikor je to naravno za starejše. Kako naj imam domotožje jaz, ki v geografski Sloveniji sploh nisem bil, niti pred vojno niti po

njej? „Toži“ se mi a po svobodi, vendar ne po tisti v prvi Jugoslaviji, za katero vem, da je bila zela relativna. Za Slovenijo hočem pravičen red, samo po tem se mi toži, a mislim, da se po tem toži tudi Slovincem doma in po svetu. Nismo nostalgiki. Ne gledamo nazaj, da bi oživili, kar se oživiti ne da. Hočemo pa seveda oživiti, ali, če hočete, da bi se na novo rodilo, kar se mora roditi. Naše gledanje je samo naprej. Kar iz preteklosti rešujemo in nosimo v prihodnost, so vrednote slovenstva, vrednote „večne“ Slovenije, tiste vrednote, zaradi katerih se Slovenci imenujemo Slovenci. Predvsem pa poudarjamo tiste vrednote, ki v Sloveniji ne morejo biti uveljavljene, pa so vendar zraščene s slovenstvom. S tem povezujemo preteklost in prihodnost, odgovorni pa smo danes za sedanjost. Čeprav smo „tkanina revna“, kot bi rekel Balantič, se zavedamo, da bomo nekoč vprašani ne toliko, če smo zmagali ali smo bili premagani, temveč kako in koliko smo se za vrednote prizadevali. Torej nam gre za vrednote, ki so obenem univerzalne in slovenske. Zato nas ne zanima preveč „neka“ konkretna Slovenija. Seveda nas tudi ta zanima in skušamo čim bliže slediti izstopajočim trenutkom. Zanima nas bolj „večna“ Slovenija. Tiste pa čas ni odpihnil. Z njo se čutimo intimno povezani in se v tem naslanjamo na preteklost, ki nam mora biti kar najbolj jasna.

V.

Pristopimo k slovenskemu programu.

Najprej je treba spomniti, da se je Evropa oblikovala po krščanskem dogmatičnem in moralnem nauku. Zato sem prej dejal, da je krščanstvo kot vrednota zraščena s slovenstvom in njegovo zgodovino. Družbeni red urejen po načelih krščanskega nauka, ki ga kot naravno preučijo katoliško cerkveno učenstvo, je vrednota, za katero se je vedno prizadevati z vsemi sredstvi, tudi političnimi. V tem okviru

nam je torej iskati sredstev in cilj, ki se naravno javljajo v življenju vsakega zrelega naroda. Vedno se mi vrača v spomin vprašanje celovskega kaplana Matije Majarja v letu 1848: „Kaj Slovenci terjamo?“ Takrat smo terjali času primerne zahteve. Kaj pa danes? Kaj terjamo danes?

V prvi vrsti svobodo. Kako? Še vedno? Mar je nismo dobili v letu 1945? Kaže, da ne, kajti sicer ne bi Spomenka Hribar napisala: „Kako to, da se narod zmagovalca počuti in vede kot narod poraženec? Kdo med nami se pravzaprav počuti kot svoboden človek? Gotovo je vzrok zato tudi nekakšen slovenski značaj, vendar se mi zdi mogoče tale odgovor: Slovenski narod zmagovalca je bil poražen prav od tiste — boljševiške — logike (ideologije), ki ga je do zmage, pravzaprav do 'zmage' pripeljala. Vsaka samoblokada pa je veliko hujša kot zunanja okupacija.“ (NR, št. 57, str. 90) In še doda, prav tam: „Če prištevamo zraven še dejstvo, da smo zaradi boljševiške logike in prevelike 'naslonitve na Sovjetsko zvezo' izgubili Trst in Koroško in s tem morda zapravili edinstveno priložnost za ureditvenje Zedinjene Slovenije, je slika 'spodrezane zmage' še popolnejša.“

Naš tisočletni sen o svobodi je lepo izrazen po Cankarju, ki pravi: „Močan si, o slovenski narod. Tisoč in petsto let krvaviš, izkrvavel nisi. Narod mehkužnik bi dušo izdihnil. Še sveče bi mu ne žgali, še bilj bi mu ne peli. Ti pa, tisočkrat ranjen, v trpljenju utrjen, ti komaj zmaješ z rameni pod težko sovražno pestjo in praviš: Nikarte, ta burka je stara že tisoč let. Grenke in grenkejšee so misli romarjeve. Tako mu je pri srcu, da bi molil: Ne daj mi dočakati, o Gospod, da bi se glasila tuja govorica po teh krajih, ne daj mi dočakati, da bi storil suženjsko suženjsko smrt, Moč mu dodeli, da raztrga vrvi, če je treba, da umrje, naj umrje svoboden.“

Meim, da je s tem vse povedano.